

## Lag (2000:1225) om straff för smuggling

*Allm. anm. 1.* Översändande av domar i vissa fall till Tullverket, se [201].

*Allm. anm. 2.* Bestämmelser om belastningsregister, se [3301] o.f.

*Allm. anm. 3.* Vissa bestämmelser om böter m.m., se [7501] o.f.

### Allmänna bestämmelser

#### 1 §

[101] Denna lag innehåller bestämmelser om ansvar m.m. för gärningar som rör införsel till eller utförsel från landet av varor. Har det i lag eller annan författning föreskrivits straff för den som bryter mot ett förbud mot eller villkor för att föra in eller ut en vara, gäller i stället bestämmelserna i den författningen om inget annat är föreskrivet.

I 19–22, 25 a–27 och 32 §§ finns särskilda bestämmelser om befogenheter för att förhindra, utreda och beivra brott enligt denna lag eller brott, som rör införsel till eller utförsel från landet av varor, enligt någon av de författningar som nämns i tredje stycket. Befogenheterna gäller även vid sådana brott enligt narkotikastrafflagen (1968:64) ([1701] o.f.) som avses i 12 § tredje stycket samt vid sådana terroristbrott som avses i 3 § 21 jämförd med 2 § lagen (2003:148) om straff för terroristbrott. Befogenheten enligt 32 § att väcka åtal eller besluta om förverkande gäller dock inte vid brott enligt narkotikastrafflagen eller lagen om straff för terroristbrott.

De författningar som avses i andra stycket är lagen (1996:701) om Tullverkets befogenheter vid Sveriges gräns mot ett annat land inom Europeiska unionen (Tullkodex m.m./Vissa andra tullförfattningar [4001] o.f.), lagen (1998:506) om punktskattekontroll av transporter m.m. av alkoholvaror, tobaksvaror och energiprodukter (Skatter m.m./Skatter m.m. [4201] o.f.), lagen (2000:1064) om kontroll av produkter med dubbla användningsområden och av tekniskt bistånd (Kontroll av strategiska produkter/Produkter med dubbla användningsområden [2401] o.f.), tullagen (2016:253) (Tullkodex m.m./Tulllag, tullförordning, tullordning m.m. [1901] o.f.) samt lagen (2006:1329) om handel med vissa varor som kan användas till dödsstraff eller tortyr, m.m. (Import- och exportföreskrifter/Övrigt [9821] o.f.).

Bestämmelserna i 19–22, 25 a och 26 §§ samt 27 § första och tredje styckena, när det gäller kroppsvisitation, och bestämmelserna i 32 § gäller också vid brott som avses i 2–4 §§ [1902–1904] skattebrottslagen (1971:69), om brottet rör underlåtenhet att lämna deklaration enligt 26 kap. 8 § 2 eller 37 § skatteförfarandelagen (2011:1244) (Skatter m.m./Skatter m.m. [5252] eller [5281]). *Lag (2018:1315).*

#### 2 §

[102] Vid tillämpning av denna lag ska en vara anses ha förts in till eller ut från landet när den har förts över gränsen för svenskt territorium.

I denna lag förstås med

1. *narkotika*: sådana varor som anges i 8 § [1710] narkotikastrafflagen (1968:64), och

2. *tullbehandling*: vad som föreskrivs i tullagstiftningen om att en vara ska läggas upp på en anläggning för tillfällig lagring, hänförs till ett tullförfarande eller återexporteras eller åtgärder enligt 3 kap. 1 § tullagen (2016:253) (Tullkodex m.m./Tulllag, tullförordning, tullordning m.m.[1936]), då varan förs in till eller ut från landet. *Lag (2016:275).*

## **Straffbestämmelser m.m.**

### **Smugglingsbrott**

#### **3 §**

[103] Den som, i samband med införsel till landet av en vara som omfattas av ett särskilt föreskrivet förbud mot eller villkor för införsel, uppsåtligen bryter mot förbudet eller villkoret genom att underlåta att anmäla varan till tullbehandling, döms för smuggling till böter eller fängelse i högst två år.

Vad som föreskrivs i första stycket gäller också den som, i samband med att en sådan vara förs in till landet, uppsåtligen lämnar oriktig uppgift vid tullbehandling eller underlåter att lämna föreskriven uppgift vid tullbehandling och därigenom ger upphov till fara för att införseln fullföljs i strid med förbudet eller villkoret.

För smuggling döms också den som uppsåtligen

1. från landet för ut en vara i strid med ett särskilt föreskrivet förbud mot eller villkor för utförsel eller efter utförseln förfogar över varan i strid med förbudet eller villkoret,

2. under pågående tullbehandling förfogar över en vara som omfattas av ett särskilt föreskrivet förbud mot eller villkor för införsel och därigenom föranleder att införseln fullföljs i strid med förbudet eller villkoret,

3. till landet för in eller från landet för ut en vara med stöd av ett tillstånd som föranletts av att någon lämnat oriktig uppgift eller underlåtit att lämna föreskriven uppgift till en tillståndsmyndighet eller förfar på ett sådant sätt hos en tillståndsmyndighet och därigenom föranleder att tillstånd meddelas och att varan förs in till eller ut från landet med stöd av tillståndet, eller

4. förfogar över en vara i strid med villkor som uppställts för eller i samband med varans införsel eller utförsel.

I det fall bestämmelserna om tullbehandling inte är tillämpliga vid införsel från eller utförsel till ett annat EU-land, gäller vad som anges i första och andra styckena angående tullbehandling i stället förfarande enligt lagen (1996:701) om Tullverkets befogenheter vid Sveriges gräns mot ett annat land inom Europeiska unionen (Tullkodex m.m./Vissa andra tullförfattningar [4001] o.f.). *Lag (2016:275)*.

#### **4 §**

[104] Om ett brott som avses i 3 § är att anse som ringa, döms till penningböter.

#### **5 §**

[105] Om ett brott som avses i 3 § är att anse som grovt, döms för *grov smuggling* till fängelse, lägst sex månader och högst sex år.

Vid bedömningen av om brottet är grovt skall det särskilt beaktas om gärningen ingått som ett led i en brottslighet som utövats systematiskt eller i större omfattning, om gärningen med hänsyn till omständigheterna kring införseln, utförseln eller förfogandet varit av särskilt farlig art eller om gärningen annars inneburit en allvarlig kränkning av ett betydande samhällsintresse.

#### **6 §**

[106] Om en gärning som avses i 3 § gäller narkotika, döms för *narkotikasmuggling* till fängelse i högst tre år.

Om brottet är ringa, döms för *ringa narkotikasmuggling* till böter eller fängelse i högst sex månader.

Om brottet är att anse som grovt, döms för *grov narkotikasmuggling* till fängelse i lägst två och högst sju år. Vid bedömningen av om brottet är grovt ska det särskilt beaktas om gärningen avsett en särskilt stor mängd narkotika, om gärningen ingått som ett led i en verksamhet som bedrivits i större omfattning eller yrkesmässigt, eller om verksamheten eller gärningen annars varit av särskilt farlig eller hänsynslös art.

Om brottet är att anse som synnerligen grovt, döms för *synnerligen grov narkotikasmuggling* till fängelse i lägst sex och högst tio år. Vid bedömningen av om brottet är synnerligen grovt ska det särskilt beaktas om gärningen har ingått som ett led i en verksamhet som utövats i organiserad form i syfte att i stor omfattning bedriva handel med narkotika, om gärningen avsett en synnerligen stor mängd narkotika, eller om verksamheten eller gärningen annars varit av synnerligen farlig eller hänsynslös art. *Lag (2016:849)*.

## 7 §

[107] Den som av grov oaktsamhet begår en gärning som avses i 3 eller 6 §, döms för olovlig införsel eller olovlig utförsel till böter eller fängelse i högst två år.

För olovlig införsel eller olovlig utförsel döms också den som av grov oaktsamhet

1. i samband med utförsel från landet av en vara underlåter att anmäla varan till tullbehandling, lämnar oriktig uppgift vid tullbehandling eller underlåter att lämna föreskriven uppgift vid tullbehandling och därigenom ger upphov till fara för att sådant förbud eller villkor som avses i 3 § tredje stycket 1 eller den bestämmelsen tillsammans med 6 § överträds, eller

2. lämnar oriktig uppgift eller underlåter att lämna föreskriven uppgift i samband med ansökan om sådant tillstånd som avses i 3 § tredje stycket 3 eller den bestämmelsen tillsammans med 6 § och därigenom ger upphov till fara för att varan förs in eller ut med stöd av detta tillstånd.

I de fall bestämmelserna om tullbehandling inte är tillämpliga vid utförsel till ett annat EU-land, gäller vad som anges i andra stycket 1 angående tullbehandling i stället förfarande enligt lagen (1996:701) om Tullverkets befogenheter vid Sveriges gräns mot ett annat land inom Europeiska unionen (Tullkodex m.m./Vissa andra tullförfattningar [4001] o.f.).

Om gärningen är ringa, skall den inte medföra ansvar.

## Tullbrott m.m.

## 8 §

[108] Den som, i samband med att en vara förs in till landet, uppsåtligen underlåter att anmäla varan till tullbehandling, lämnar oriktig uppgift vid tullbehandling eller underlåter att lämna föreskriven uppgift vid tullbehandling och därigenom ger upphov till fara för att tull, annan skatt eller avgift undandras det allmänna, döms för *tullbrott* till böter eller fängelse i högst två år.

För tullbrott döms också den som uppsåtligen ger upphov till fara för att tull, annan skatt eller avgift undandras det allmänna eller felaktigt tillgodoräknas eller återbetalas till honom själv eller annan genom att

1. i samband med att en vara förs ut från landet, förfara så som anges i första stycket eller, efter utförseln, förfoga över varan i strid med vad som förutsatts vid den tullbehandling som skett med anledning av utförseln,

2. under pågående tullbehandling förfoga över en införd vara i strid med vad som gäller för denna tullbehandling, eller

3. bryta mot villkor som vid tullbehandling för övergång till fri omsättning har uppställts för befrielse från eller nedsättning av skatten eller avgiften.

Denna bestämmelse är tillämplig endast i fråga om sådana tullar, andra skatter och avgifter som Tullverket ska besluta. *Lag (2016:275)*.

### 9 §

[109] Om ett brott som avses i 8 § är att anse som ringa, döms till penningböter.

### 10 §

[110] Om ett brott som avses i 8 § är att anse som grovt, döms för *grovt tullbrott* till fängelse, lägst sex månader och högst sex år.

Vid bedömningen av om brottet är grovt skall det särskilt beaktas om gärningen rört mycket betydande belopp, om gärningsmannen använt falska handlingar eller vilseledande bokföring, om gärningen ingått som ett led i en brottslighet som utövats systematiskt eller i större omfattning eller om gärningen annars varit av särskilt farlig art.

### 11 §

[111] Den som av grov oaktsamhet begår gärning som avses i 8 §, döms för *vårdslös tullredovisning* till böter eller fängelse i högst två år.

Om gärningen är ringa, skall den inte medföra ansvar.

### Olovlig befattning med smuggelgods

#### 12 §

[112] Den som uppsåtligen emballerar, transporterar, förvarar, döljer, bearbetar, förvarar, överlåter eller ingår avtal om upplåtelse av panträtt i en vara som varit föremål för brott enligt 3–11 §§, döms för *olovlig befattning med smuggelgods* till böter eller fängelse i högst två år. Gärningen skall inte medföra ansvar, om den är ringa med hänsyn till befattningen, omständigheterna kring denna, egendomens beskaffenhet och värde samt övriga omständigheter.

Om gärningsmannen inte inser men har skälig anledning att anta att varan varit föremål för brott, döms till böter. Om gärningen är ringa, skall den inte medföra ansvar.

Ansvar enligt första eller andra stycket skall inte dömas ut, om gärningen är belagd med straff i 1 § [1701] första stycket 1, 3 eller 4 narkotikastrafflagen (1968:64) eller i 3 a § [1704] narkotikastrafflagen jämförd med dessa bestämmelser.

#### 13 §

[113] Om brott som avses i 12 § första stycket är att anse som grovt, döms för *grovt olovlig befattning med smuggelgods* till fängelse, lägst sex månader och högst sex år.

Vid bedömningen av om brottet är grovt skall det särskilt beaktas om gärningen ingått som ett led i en brottslighet som utövats systematiskt eller i större omfattning, om gärningen avsett befattning med varor som varit föremål för brott varigenom tull, annan skatt eller avgift till mycket betydande belopp har undandragits det allmänna eller felaktigt återbetalats eller tillgodoräknats någon eller om gärningen annars varit av särskilt farlig art.

**Försök, förberedelse och stämpling****14 §**

[114] För försök till smuggling, grov smuggling, narkotikasmuggling, ringa narkotikasmuggling, grov narkotikasmuggling, synnerligen grov narkotikasmuggling, tullbrott, grovt tullbrott eller grov olovlig befattning med smuggelgods samt för förberedelse eller stämpling till grov smuggling, narkotikasmuggling, grov narkotikasmuggling, synnerligen grov narkotikasmuggling, grovt tullbrott eller grov olovlig befattning med smuggelgods döms det till ansvar enligt 23 kap. ([1271] o.f.) brottsbalken. Detsamma gäller för förberedelse till ringa narkotikasmuggling. *Lag (2016:489)*.

**Frivillig rättelse****15 §**

[115] Den som frivilligt undanröjer sådan fara som avses i 3 § andra stycket eller 6 § tillsammans med den bestämmelsen eller i 7 §, döms inte till ansvar enligt den bestämmelsen. Den som frivilligt vidtar en åtgärd som leder till att tull, annan skatt eller avgift som avses i 8–11 §§ kan påföras, tillgodoräknas eller återbetalas med rätt belopp, döms inte till ansvar enligt 8–13 §§.

**Förverkande****16 §**

[116] Om det inte är uppenbart oskäligt, skall följande egendom förklaras förverkad:

1. vara som varit föremål för brott enligt denna lag eller en sådan varas värde,
2. utbyte av brott enligt denna lag, och
3. vad någon tagit emot som ersättning för kostnader i samband med ett brott enligt denna lag, eller värdet av det mottagna, om mottagandet utgör brott enligt denna lag.

En vara som avses i första stycket 1 eller en särskild rätt till varan får inte förklaras förverkad, om varan eller rättigheten efter brottet förvärvats av någon som inte haft vetskap om eller skäligen anledning till antagande om egendomens samband med brottet. Vid förverkande enligt första stycket 1 av en vara gäller inte bestämmelserna i 36 kap. 5 § [1535] första och andra styckena brottsbalken om hos vem förverkande får ske.

**17 §**

[117] Egendom som har använts som hjälpmedel vid brott enligt denna lag får förklaras förverkad, om förverkandet behövs för att förebygga brott enligt denna lag eller om det annars finns särskilda skäl. Detsamma gäller egendom som varit avsedd att användas som hjälpmedel vid brott enligt denna lag, om brottet har fullbordats eller om förfarandet har utgjort ett straffbart försök eller en straffbar förberedelse eller stämpling. I stället för egendomen får dess värde förklaras förverkat. I 36 kap. 5 [1535] och 5 b [1535 B] §§ brottsbalken finns bestämmelser om hos vem förverkande får ske och om särskild rätt till förverkad egendom.

I stället för förverkande av egendomen eller dess värde får rätten föreskriva att någon åtgärd vidtas med egendomen som förebygger fortsatt missbruk av den. I sådana fall får dock även en del av egendomens värde förklaras förverkat. *Lag (2008:520)*.

**18 §**

[118] När ett beslut om förverkande av egendom har vunnit laga kraft, skall egendomen säljas genom Tullverkets försorg eller i den ordning som i allmänhet gäller för försäljning av förverkad lös egendom. Egendomen får i stället förstöras om

1. den inte kan säljas,
2. den kan befaras komma till brottslig användning, eller
3. den annars är olämplig för försäljning.

Vad som anges i första stycket gäller endast om inget annat är föreskrivet i lag eller annan författning.

Om i stället för egendomen dess värde har förklarats förverkat och det fastställda beloppet har betalats inom två månader från det att beslutet om förverkande vann laga kraft, skall egendomen utlämnas till ägaren. Om beloppet inte har betalats inom denna tid, får egendomen säljas enligt vad som föreskrivs i första och andra styckena och det fastställda beloppet tas ut ur de influtna medlen. Om det uppkommer ett överskott, sedan kostnaderna för försäljningen dragits av, skall detta betalas ut till ägaren eller någon annan rättsinnehavare.

**Förundersökning och tvångsmedel****Förundersökning m.m.****19 §**

[119] Tullverket får fatta beslut om att inleda förundersökning enligt 23 kap. ([4491] o.f.) rättegångsbalken angående brott enligt denna lag eller andra brott som avses i 1 § andra stycket. De befogenheter och skyldigheter som undersökningsledaren har enligt rättegångsbalken gäller i sådant fall Tullverket. Tullverket ska förordna särskilda befattningshavare i verket att fullgöra verkets uppgifter.

Om saken inte är av enkel beskaffenhet, ska ledningen av förundersökningen övertas av åklagaren så snart någon skäligen kan misstänkas för brottet. Åklagaren ska även annars överta ledningen när detta är påkallat av särskilda skäl.

När en förundersökning leds av en åklagare får åklagaren anlita biträde av Tullverket eller Kustbevakningen. Åklagaren får också uppdra åt tjänstemän vid Tullverket eller Kustbevakningen att vidta en viss åtgärd som hör till förundersökningen, om det är lämpligt med hänsyn till åtgärdens beskaffenhet. Om förundersökningen leds av Tullverket får verket anlita biträde av Kustbevakningen eller en kustbevakningstjänsteman. *Lag (2019:42).*

**20 §**

[120] Innan förundersökning har hunnit inledas, får en tjänsteman vid Tullverket eller Kustbevakningen i enlighet med vad som föreskrivs i 23 kap. 3 § [4493] fjärde stycket rättegångsbalken hålla förhör och vidta andra utredningsåtgärder som är av betydelse för utredningen av brott enligt denna lag eller andra brott som avses i 1 § andra stycket. Vidtagna åtgärder ska så snart som möjligt anmälas för den som har rätt att leda förundersökning om brottet.

Det som föreskrivs i 23 kap. 8 § [4498] rättegångsbalken om befogenhet för en polisman att uppmana någon att följa med till förhör och att ta med någon till förhör gäller även för en tjänsteman vid Tullverket eller Kustbevakningen vid utredning av brott enligt denna lag eller andra brott som avses i 1 § andra stycket. *Lag (2016:545).*

**20 a §**

[120 A] En tjänsteman vid Tullverket eller Kustbevakningen har i fråga om brott enligt denna lag eller andra brott som avses i 1 § andra stycket samma befogenhet som en polisman har enligt 23 kap. 9 a § [4499 A] rättegångsbalken att efter tillsägelse tillfälligt omhänderta elektronisk kommunikationsutrustning från den som ska höras och besluta om kroppsvisitation.

I fråga om upphörande av omhändertagandet och protokollföring ska 23 kap. 9 b § [4499 B] rättegångsbalken gälla. *Lag (2016:545)*.

**Gripande****21 §**

[121] En tjänsteman vid Tullverket eller Kustbevakningen har samma befogenhet som en polisman att enligt 24 kap. 7 § [4537] första stycket rättegångsbalken gripa den som misstänks för brott enligt denna lag eller andra brott som avses i 1 § andra stycket. Vad som föreskrivs i rättegångsbalken om befogenheter och skyldigheter i förhållande till den som gripits gäller för tjänstemannen i samma utsträckning som för en polisman samt för Tullverket i samma utsträckning som för Polismyndigheten. *Lag (2014:677)*.

**Beslag****22 §**

[122] En tjänsteman vid Tullverket eller Kustbevakningen har i fråga om brott enligt denna lag eller andra brott som avses i 1 § andra stycket samma befogenhet som en polisman att enligt 27 kap. 4 § rättegångsbalken ta egendom i beslag.

En tjänsteman vid Tullverket eller Kustbevakningen eller en polisman får även i andra fall än som anges i 27 kap. 4 § [4614] rättegångsbalken ta egendom i beslag, om den skäligen kan antas bli förverkad på grund av brott enligt denna lag eller andra brott som avses i 1 § andra stycket.

Om beslag verkställs av någon annan än undersökningsledaren eller åklagaren och denne inte har beslutat om beslaget, skall anmälan skyndsamt göras till honom, varvid han omedelbart skall pröva om beslaget skall bestå.

**23 §**

[123] Beslagtagna egendom skall förvaras av Tullverket, om inte annat är föreskrivet eller åklagaren bestämmer något annat.

**24 §**

[124] En myndighet, som har om hand egendom som har tagits i beslag för att den skäligen kan antas bli förverkad enligt 16 §, får omedelbart låta sälja den om

1. den inte kan vårdas utan fara för att den förstörs,
2. vården av den är förenad med alltför stora kostnader, eller
3. det annars finns särskilda skäl.

Sådan egendom får i stället förstöras, om

1. den inte kan säljas,
2. den kan befaras komma till brottslig användning, eller
3. den annars är olämplig för försäljning.

Om egendom, som sålts eller förstörts, inte förverkas, har ägaren eller annan rättssinnehavare rätt till ersättning. För egendom som sålts lämnas dock inte ersättning med högre belopp än vad som influtit vid försäljningen. Om egendomen har förstörts, lämnas ersättning med skäligt belopp.

Vad som föreskrivits i första och andra styckena gäller endast om inget annat är föreskrivet i lag eller annan författning.

## 25 §

[125] Egendom som tagits i beslag enligt denna lag och som förvaras hos annan än Tullverket skall överlämnas till verket, om beslaget hävs och egendomen skall bli föremål för

1. tullbehandling, eller
2. någon åtgärd enligt
  - a) lagen (1996:701) om Tullverkets befogenheter vid Sveriges gräns mot ett annat land inom Europeiska unionen (Tullkodex m.m./Vissa andra tullförfattningar [4001] o.f.), eller
  - b) lagen (1998:506) om punktskattekontroll av transporter m.m. av alkoholvaror, tobaksvaror och energiprodukter (Skatter m.m./Skatter m.m. [4201] o.f.).

Om egendomen redan har sålts, skall köpeskillingen överlämnas till Tullverket för redovisning. *Lag (2007:465)*.

## Förvar

*Anm.* Rubriken är införd enligt lag (2008:520).

## 25 a §

[125 A] En tjänsteman vid Tullverket eller Kustbevakningen har i fråga om brott enligt denna lag eller andra brott som avses i 1 § andra stycket samma befogenhet som en polisman att enligt 26 kap. 3 § [4593] rättegångsbalken ta egendom i förvar. En sådan åtgärd ska skyndsamt anmälas till åklagaren, som omedelbart prövar om egendomen ska förbli i förvar.

Vad som föreskrivs i 26 kap. 3 a [4593 A] och 3 b [4593 B] §§ rättegångsbalken gäller för tjänstemannen i samma utsträckning som för en polisman. *Lag (2008:520)*.

## Husrannsakan

## 26 §

[126] En tjänsteman vid Tullverket eller Kustbevakningen har i fråga om brott enligt denna lag eller andra brott som avses i 1 § andra stycket samma befogenhet som en polisman att enligt 28 kap. 5 § [4645] rättegångsbalken göra husrannsakan utan förordnande enligt 28 kap. 4 § [4644] rättegångsbalken.

Förekommer anledning att brott enligt denna lag eller annat brott som avses i 1 § andra stycket har begåtts, får även i annat fall än som sägs i 28 kap. 1 § [4641] rättegångsbalken husrannsakan göras i magasin eller liknande utrymmen för att söka efter egendom som skäligen kan antas bli förverkad på grund av sådant brott. Husrannsakan enligt detta stycke får göras av en tjänsteman vid Tullverket eller Kustbevakningen eller en polisman. En sådan tjänsteman eller en polisman får i enlighet med 28 kap. 5 § rättegångsbalken göra denna husrannsakan utan förordnande enligt 28 kap. 4 § rättegångsbalken.

## Kroppsvsitation och kroppsbesiktning m.m.

## 27 §

[127] En tjänsteman vid Tullverket eller Kustbevakningen har i fråga om brott enligt denna lag eller andra brott som avses i 1 § andra stycket samma befogenhet som en polisman att



1. enligt 28 kap. 13 § [4653] rättegångsbalken besluta om kroppsvisitation och kroppsbesiktning utan förordnande enligt 28 kap. 4 [4644] och 13 [4653] §§ rättegångsbalken, och

2. enligt 28 kap. 13 a § [4653 A] rättegångsbalken

a) hålla kvar den som ska kroppsvisiteras eller kroppsbesiktigas, och

b) ta med den som ska kroppsvisiteras eller kroppsbesiktigas till den plats där åtgärden ska genomföras.

Om det finns anledning att anta att en person, som i omedelbart samband med inresa till eller utresa från landet uppehåller sig i trakterna invid Sveriges landgräns eller kuster eller i närheten av eller inom en flygplats eller något annat område som har direkt förbindelse med utlandet, har med sig egendom som kan tas i beslag på grund av brott enligt denna lag eller sådana brott mot narkotikastrafflagen (1968:64) ([1701] o.f.) som avses i 12 § tredje stycket, får kroppsvisitation, ytlig kroppsbesiktning eller urinprovstagning utföras på honom eller henne. På den som är under femton år får ytlig kroppsbesiktning utföras endast om det finns särskilda skäl. Ingen får hållas kvar för urinprovstagning. Åtgärder enligt detta stycke får beslutas av en tjänsteman vid Tullverket eller Kustbevakningen. En sådan tjänsteman får besluta om åtgärden utan förordnande enligt 28 kap. 4 [4644] och 13 [4653] §§ rättegångsbalken.

En tjänsteman vid Tullverket eller Kustbevakningen som ingriper mot någon med stöd av denna lag får i anslutning till ingripandet i den utsträckning som är nödvändig av säkerhetsskäl

1. ta hand om vapen eller andra farliga föremål medan ingripandet pågår, och

2. kroppsvisitera personen för att sådana föremål ska kunna tas om hand. *Lag (2016:545)*.

## 28 §

[128] Tullverket får besluta om kroppsvisitation av varje resande som med ett visst transportmedel eller under en viss angiven, kortare tidrymd ankommer till eller avreser från en viss gräns- eller kustort eller annan plats som har förbindelse med utlandet (särskild kontroll).

En särskild kontroll får beslutas endast om

1. det finns anledning att anta att en eller flera resande, som med transportmedlet eller under tidrymden ankommer till eller avreser från platsen, har begått eller står i begrepp att begå ett brott enligt 5 § eller 6 § tredje stycket eller försök till ett sådant brott,

2. tillräckliga uppgifter saknas för att rikta misstanke mot en bestämd person eller en mindre krets av personer, och

3. åtgärden är nödvändig för att ett ingripande mot brottet skall kunna ske.

Beslut om särskild kontroll får fattas av chefstjänsteman som förordnats för uppgiften av chefen för Tullverket. Beslutet skall prövas av Tullverkets chef eller av verkets chefsjurist. Om det uppenbarligen är fara i dröjsmål, får beslutet utan sådan prövning verkställas omedelbart. *Lag (2004:210)*.

## 29 §

[129] Kroppsvisitation, som är av mera väsentlig omfattning, och kroppsbesiktning skall verkställas inomhus i avskilt rum eller i lämpligt utrymme i transportmedel samt, om undersökningsmannen eller den undersökte begär det och det kan ske utan större omgång, i vittens närvaro. Kroppsvisitation och kroppsbesiktning av kvinnor får inte

verkställas eller bevittnas av andra än kvinnor, läkare eller legitimerade sjuksköterskor.

Protokoll skall föras och bevis utfärdas om gjord kroppsvisitation eller kroppsbesiktning, om den undersökte begär det vid förrättningen eller om föremål tas i beslag.

### **Behörighetskrav**

#### **30 §**

[130] Beslut om användning av tvångsmedel får fattas endast av en tjänsteman vid Tullverket eller Kustbevakningen, som innehar befattning som är förenad med sådan befogenhet och som har genomgått erforderlig utbildning för ändamålet. Detsamma gäller för verkställighet av beslut om användning av tvångsmedel.

### **Åtal samt talan eller beslut om förverkande**

#### **31 §**

[131] Kan brott som avses i

1. 3 eller 4 § eller försök till sådant brott eller 7 § föranleda att en sådan avgift som avses i 3 § lagen (1975:85) [26] med bemyndigande att meddela föreskrifter om in- eller utförsel av varor påförs, eller

2. 8 eller 9 § eller försök till sådant brott eller 11 § föranleda att tulltillägg enligt 5 kap. 5–10 §§ tullagen (2016:253) (Tullkodex m.m./Tulllag, tullförordning, tullordning m.m. [2011–2016]) påförs

får åtal för brottet väckas endast om det är påkallat av särskilda skäl.

Vad som sägs i första stycket gäller även talan om förverkande enligt 16 §. *Lag (2016:275)*.

#### **32 §**

[132] I mål om brott enligt denna lag eller andra brott som avses i 1 § andra stycket får talan föras av särskilt förordnade befattningshavare vid Tullverket, om det är uppenbart att brottets straffvärde svarar mot böter och att brottet inte skall föranleda någon annan påföljd. En sådan befattningshavare får även fatta beslut enligt 3 § fjärde stycket lagen (1986:1009) om förfarandet i vissa fall vid förverkande m.m. [132:1].

Bestämmelserna i första stycket inskränker inte allmän åklagares åtalsrätt.

### **[132:1] Lag (1986:1009) om förfarandet i vissa fall vid förverkande m.m.**

#### **1 §**

Denna lag reglerar förfarandet vid prövning av fråga om förverkande av egendom till det allmänna eller om annan särskild rättsverkan av brott, när frågan inte rör någon som är tilltalad för brott. Lagen gäller, om inte annat följer av särskilda bestämmelser i lag eller annan författning. *Lag (1989:137)*.

#### **2 §**

En fråga som avses i 1 § prövas, om inte annat följer av 3 eller 5 §, av tingsrätten efter särskild talan. Om inte annat framgår av denna lag, gäller för sådan talan i tillämpliga delar reglerna i rättegångsbalken om åtal för brott på vilket inte kan följa svårare straff än böter. Målet får dock avgöras utan huvudförhandling, om en sådan förhandling inte behövs med hänsyn till utredningen i målet och inte heller begärs av någon av parterna.

Utfärdas stämning, skall den mot vilken talan riktas föreläggas att inställa sig till huvudförhandling eller yttra sig skriftligen vid påföljd att egendomen annars kan förklaras

förverkad. Uteblir han från förhandlingen eller yttrar han sig inte, skall egendomen förklaras förverkad, om det inte framgår att talan är ogrundad.

Innan ett mål avgörs utan huvudförhandling, skall parterna ges tillfälle att slutföra sin talan, om det inte är uppenbart obehövt. *Lag (2006:285).*

### 3 §

Avser saken förverkande av beslagtagna egendom, får frågan om förverkande prövas av åklagaren. Om värdet av det som ska förverkas uppgår till betydande belopp eller om det finns andra särskilda skäl, ska dock frågan om förverkande prövas av rätten.

Åklagarens beslut i fråga om förverkande ska meddelas skriftligen. Den som drabbats av beslaget får inom en månad från det att han eller hon fick del av förverkandebeslutet anmäla missnöje med det hos åklagaren.

Anmäls missnöje, ska beslutet om förverkande inte längre gälla. Om åklagaren inte häver beslaget, ska han eller hon väcka talan om egendomens förverkande. Har talan inte väckts inom en månad från det att anmälan kom in, ska beslaget anses hävt.

Uppgår värdet av det som ska förverkas till mindre än en tiondel av det prisbasbelopp enligt 2 kap. 6 och 7 §§ socialförsäkringsbalken som gällde då beslaget verkställdes eller saknar egendomen saluvärde, får också en polisman eller annan anställd vid Polismyndigheten som myndigheten har utsett besluta om förverkande, om det är uppenbart att förutsättningarna för ett förverkande är uppfyllda. I detta fall gäller andra och tredje styckena. Missnöjesanmälan ska dock ges in till den myndighet där den som beslutat om förverkande är anställd. Om myndigheten anser att talan om förverkande bör föras, ska ärendet överlämnas till åklagare.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer meddelar närmare föreskrifter om rätten att besluta om förverkande enligt fjärde stycket. *Lag (2014:1411).*

### 4 §

Avser saken förverkande av beslagtagna egendom, får kungörelsedelgivning av beslutet eller stämningen ske enligt de förutsättningar som anges i 48 § [7048] delgivningslagen (2010:1932). Dessa regler får också tillämpas, om den från vilken förverkande sker är okänd.

Om värdet av den beslagtagna egendomen uppskattas till mindre än en tiondel av det prisbasbelopp enligt 2 kap. 6 och 7 §§ socialförsäkringsbalken som gällde då beslaget verkställdes eller om egendomen saknar saluvärde, får delgivning ske genom att beslutet eller stämningen anslås hos den myndighet som har meddelat beslutet eller utfärdat stämningen. *Lag (2010:1947).*

### 5 §

Företagsbot får föreläggas näringsidkare genom strafföreläggande. I sådana fall gäller 48 kap. 2–5 [5152–5155], 6–8 [5156–5158], 10 [5160] och 12 a [5162 A] §§ rättegångsbalken i tillämpliga delar och det som sägs där om den misstänkte gäller i stället den som föreläggs företagsbot.

Ett strafföreläggande om företagsbot godkänns genom att näringsidkaren

1. undertecknar en förklaring om att denne erkänner de omständigheter som ligger till grund för föreläggandet och godtar den företagsbot som tagits upp i föreläggandet, och

2. lämnar förklaringen till den mottagare som är behörig att ta emot förklaringen enligt föreskrifter som meddelas av regeringen.

Föreläggandet kan också godkännas genom att hela beloppet betalas till den myndighet som regeringen föreskriver. En sådan betalning skall inte anses som ett godkännande, om det framgår att näringsidkaren inte har avsett att godkänna föreläggandet.

Ett godkännande är utan verkan om det sker sedan åklagaren har väckt talan om företagsbot. *Lag (2006:285).*

### 33 §

[133] Om ägaren till en vara, som kan förverkas enligt 16 § första stycket 1, inte kan delges stämning på det sätt som är föreskrivet för stämning i brottmål, får talan om annan egendom än transportmedel föras mot den hos vilken varan påträffades. Med transportmedel förstås motordrivet fordon och tillhörande släpfordon samt fartyg och luftfartyg.

[134] 1. Denna lag träder i kraft den 1 januari 2001, då lagen (1960:418) om straff för varusmuggling skall upphöra att gälla.

2. Den som efter lagens ikraftträdande tar sådan befattning som anges i 12 eller 13 § med en vara som varit föremål för varusmuggling enligt lagen (1960:418) om straff för varusmuggling skall fällas till ansvar enligt 12 eller 13 § .

3. Beträffande varor som varit föremål för varusmuggling eller försök till varusmuggling enligt lagen (1960:418) om straff för varusmuggling skall tillämpas vad som i den lagen är föreskrivet om förverkande. Vad som är föreskrivet i denna lag om förverkande skall dock tillämpas om det leder till en lindrigare bedömning.

4. Vad som föreskrivs i 19–22 och 24–27 §§ om åtgärder vid brott enligt denna lag skall tillämpas även beträffande brott enligt lagen (1960:418) om straff för varusmuggling.

5. I fråga om åtal för brott mot lagen (1960:418) om straff för varusmuggling och i fråga om förverkande till följd av sådant brott skall 20, 23 a och 24 §§ den lagen fortfarande tillämpas.